

SAKSBEHANDLER
Ingunn Holm

VÅR REF.
24/00155-2

DERES REF.
23/2143

VÅR DATO
29.01.2024

DERES DATO

postmottak@ra.no
www.riksantikvaren.no

Energidepartementet
Postboks 8148 Dep
0033 OSLO

Forslag til endringer i forskrift om konsekvensutredninger. Riksantikvarens merknader

Riksantikvaren viser til høring publisert på Energidepartementets hjemmesider.

Riksantikvaren gir en uttalelse hvor forslaget til endringer i konsekvensutredningsforskriften ses i forhold til Riksantikvarens ansvar for kulturminner, kulturmiljø og landskap.

En melding med forslag til utredningsprogram er et viktig steg i prosessen med å utarbeide en konsesjonssøknad. Utredningsprogrammet setter rammene for det videre arbeidet med konsekvensutredningen, og angir hvilke tema som må vurderes nøye i konsekvensutredningen. I konsesjonssaker innenfor energifeltet sender også NVE meldingen på høring. Dette betyr at fylkeskommunene og Sametinget, som er instansene som har et regionalt ansvar for kulturmiljø og landskap, tidlig i prosessen får mulighet til å uttale seg. Disse instansene får da mulighet til å påpeke eventuelle konflikter, gi grundig informasjon om kulturmiljøinteressene innenfor det området som tiltaket berører og peke på viktige tema og kunnskapskilder som må med i konsekvensutredningen.

De foreslåtte endringene i konsekvensutredningsforskriften innebærer å øke grensen for når en tiltakshaver må melde kraftledninger på 132 kV fra 15 km til 50 km. En økning i lengden på 132 kV kraftledninger hvor tiltakshaver kan slippe å utarbeide melding, vil kunne redusere muligheten kulturmiljøforvaltningen har for å spille inn kulturmiljøhensynene tidlig i prosessen. Riksantikvaren vil generelt sterkt anbefale at det sendes en eller annen form for oppstartvarsel til regional kulturmiljøforvaltning også i konsesjonssaker som ikke krever melding. Dette bør omtales i NVE's veiledning til tiltakshavere. På sikt bør en vurdere om oppstartvarsel også bør

innarbeides i konsesjonssaker på lik linje som det praktiseres i reguleringsplaner. Riksantikvarens erfaring er at oppstartvarsel i arealplaner etter plan- og bygningsloven gir regionalforvaltningen anledning til å spille inn kulturmiljøhensynene tidlig i planprosessen.

Når det gjelder solkraftverk, så er det også i disse sakene viktig at kulturmiljøforvaltningen får gi innspill tidlig i prosessen, slik at eventuelt svært konfliktfylte anlegg kan legges bort før det er brukt store ressurser på planlegging. Kulturminner, kulturmiljø og landskap bør være premisser for prosessen, og ikke noe som kommer inn på et tidspunkt der de fleste rammer er lagt. Solkraftverk kan være konfliktfylte når det gjelder kulturmiljø uavhengig av størrelse. Men hovedproblemstillingen er ikke om det lages melding eller ikke, men at det tas kontakt med den regionale kulturmiljøforvaltningen tidlig i prosessen. Som nevnt over kan dette sikres gjennom omtale i NVE's veiledning, og på sikt at oppstartvarsel blir en innarbeidet del av prosessen.

Ut over ovenstående merknader har ikke Riksantikvaren videre kommentarer til de foreslåtte endringene.

Vennlig hilsen

Jarle Jarleson Vaage
seksjonssjef

Ingunn Holm
seniorrådgiver

Brevet er elektronisk godkjent uten underskrift

Kopi til: Klima- og miljødepartementet, Postboks 8013 Dep, 0030 OSLO